

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.349/2012/11.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Takács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Takács Attila ügyvéd) által képviselt felperesnek a Dr. Pataki Norbert Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pataki Norbert András ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságon 21.P.27.876/2010. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.586/2011/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy az államnak felhívásra fizessen meg 1.406.000 (egymillió-négyszázhatezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

i n d o k o l á s

A felperes és a F Polgármesteri Hivatala 2000. február 23-án határozatlan időre szóló bérleti szerződést kötöttek az önkormányzat tulajdonában álló B kerület fszt. szám alatti 136 m2 alapterületű üzlethelyiségre (a továbbiakban: bérlemény).

A felperes 2002. május 13-ától végelszámolás alatt állt, a végelszámolói tisztséget 2002. július 17-től november 1-jéig, majd 2003. február 10-től 2003. április 30-ig az alperes töltötte be.

A felperes alapító tagja volt a 2002. június 3-án kelt társasági szerződéssel létrejött, a cégjegyzékbe 2003. március 31-én bejegyzett M Kft.-nek. Mellékszolgáltatásként vállalta a bérlemény biztosítását a kft. részére. Ehhez a jogügylethez a bérbeadó önkormányzat nem járult hozzá.

A felperes nevében eljáró alperes 2003. április 22-én megállapodást kötött a Sz Takarékszövetkezettel a bérlemény bérleti jogának átadásáról 20.000.000 Ft vételár ellenében. A takarékszövetkezet

átvállalta a felperesnek a bérbeadóval szemben fennálló tartozását, mely összeget egy korábbi ügyletből fennmaradt tartozással együtt levonta a vételárból, és az így fennmaradt 14.059.535 Ft-ot ügyvédi letétbe helyezte. Az önkormányzattal szemben fennálló tartozás kiegyenlítését követően a bérbeadó megadta a hozzájárulását a bérleti jog átruházásához. A takarékszövetkezet a bérleményt 2003. május 5-én birtokba vette.

A végelszámolói tisztségében eljáró alperes által, a felperessel szemben kezdeményezett felszámolási eljárás kezdő időpontja 2003. április 30-a volt. A felszámoló 2003. május 5-én kelt, és május 7-én kézbesített levelében tájékoztatta az alperest a felszámolás kezdő időpontjáról. Az alperes 2003. május 9-én a letéteményestől átvette a takarékszövetkezet által letétbe helyezett 14.059.535 Ft-ot, melyet ugyanezen a napon átadott a M Kft. részére a mellékszolgáltatásként átruházni vállalt, de nem teljesített bérleti jog ellenértéke címén.

A felperes - a 2006. január 2-án benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmére indult, az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban - 14.059.535 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 73. § /3/ bekezdése, valamint a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján. Arra hivatkozott, hogy az alperes jogellenesen, a bérleti jog átruházásához való bérbeadói hozzájárulásról való hivatalos tudomásszerzést megelőzően szabadította fel az ügyvédi letétbe helyezett pénzösszeget és jogellenesen fizette ki a M Kft.-nek. A felperes állította, ezzel kárt szenvedett. Érvelt azzal is, hogy az alperes a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (1997.évi Gt.) 29. § /1/ bekezdését megszegve nem az elvárható fokozott gondossággal és a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint, a magatartásának vizsgálatakor nem a letét felszabadításához való hozzájárulását, hanem azt kell értékelni, hogy a M Kft.-nek olyan jogos követelése volt a felperessel szemben, amelyért annak helyt kellett állnia. E követelés kielégítése miatt az alperesi jogellenes magatartás megállapításának nincs helye. Azzal okozati összefüggésben a felperest nem érte kár.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 14.059.535 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte. Megítélése szerint az alperes képviseleti joga a felszámolási eljárás kezdő időpontjával, 2003. április 30-ával, megszűnt. 2003. május 7-én az alperes erről tudomást szerzett. Képviseleti joga megszűnése ellenére, ezt követően, 2003. május 9-én mégis rendelkezett a perbeli pénzösszeg letétből való felvételéről, és a M Kft. részére történő átadásáról.

Ezzel a jogellenes magatartással a felperes vagyonába tartozó, abból kifizetett pénzösszeggel azonos mértékű kárt okozott, amit a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a keresettől eltérő időponttal megállapított kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó, nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyta.

A fellebbezés indokaira tekintettel azt hangsúlyozta: a felperes felszámolási eljárását az alperes kezdeményezte. A felszámolás iránti bírósági nemperes eljárásban félként eljárva, az elrendelt felszámolás kezdő időpontjáról tudomással bírt. Felszámolóbiztosi tapasztalatokkal is rendelkező személyként tudnia kellett, ha a felperes fizetésképtelenségét megállapító és a felszámolását elrendelő végzéssel szemben nem terjeszt elő fellebbezést, a végzés a kézbesítést követő 15 nap elteltével jogerőre emelkedik. Ezzel egyidejűleg a végelszámoló megbízatással járó képviseleti jog is megszűnik, és az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatok megtételére már csak a felszámoló jogosult. Az ítélet tábla utalt arra is, a M Kft. 2002. június 3-án kelt létesítő okiratában foglaltak szerint a felperes mellékszolgáltatásként vállalta a kft. részére a bérlemény bérleti jogának átadását jogutódlással. E mellékszolgáltatást a felperes azért nem teljesítette, mert a bérbeadó önkormányzattal szembeni tartozása miatt, a bérleti jog átruházásához szükséges bérbeadói hozzájárulást az érintettek nem kapták meg. Az ítélet tábla megállapította azt is, a társasági szerződés nem tartalmazta a mellékszolgáltatás esetleges nemteljesítésének jogkövetkezményeit, és a feltárt tényállás szerint a felperes sem vállalt fizetési kötelezettséget arra az esetre, ha a bérleti jog átruházás sikertelen lenne. Az alapító tagok a bérleti jog értékét nem határozták meg. Annak átadása fejében a felperes javára ellenértéket nem kötöttek ki. Az általa vállalt mellékszolgáltatásra tekintettel, a tagsági jogaiban sem kapott ellentételezést. Mindezek alapján a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy a bérleti jog mellékszolgáltatásként történő átruházása ingyenes volt.

Az ítélet tábla szerint, az alperes arra sem hivatkozott, hogy a társasági szerződésen kívül, bármilyen más megállapodást kötött volna a M Kft.-vel, és ilyen más megállapodás alapján történt volna a vitatott összeg kifizetése annak részére. Teljes bizonyossággal megállapíthatónak tartotta ezért, hogy a felperesnek nem állt fenn az alperes által állított perbeli fizetési kötelezettsége. Úgy ítélte, az alperes a vitatott összegnek az ügyvédi letétből való felvételekor és a M Kft. részére történő átadásakor a felperes vagyonát érintően jogosulatlanul, rosszhiszemű álképviselőként tett intézkedést. A Ptk. 221. § /2/ bekezdése alapján ezért teljes

kártérítési felelősséggel tartozik.

A másodfokú bíróság a felszámolási eljárás és a képviselőre vonatkozó szabályok megsértésével történt jogalap nélküli kifizetést jogellenesnek és felróhatónak minősítette. A felperes vagyonának a kifizetett összeggel azonos mértékű csökkenését - kárát - azzal ok-okozati összefüggésben állónak tartotta.

A felülvizsgálati kérelmében az alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Előadta, a másodfokú bíróság a Ptk. 339. §-ába, 340. § /1/ és /2/ bekezdésébe, valamint a Ptk. 355. § /4/ bekezdésébe ütköző módon állapította meg az alperesi kártérítési felelősséget. Nem minősülhet ugyanis jogellenes és felróható magatartásnak a letétben volt pénzösszeg kifizetése, azzal nem okozott kárt a felperesnek.

Állította még a Pp. 206. § /1/ bekezdésének, illetve 3. § /2/ bekezdésének megsértését is, mivel - álláspontja szerint - a jogerős ítélet iratellenes, okszerűtlen és a letét kezelő ügyvéd magatartásának, a kár mértékének felderítése hiányában nem teljes körű a megállapított tényállás, illetve a másodfokú bíróság a felperes által nem hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre is alapította az ítéletét. Az alperes hangsúlyozta, a felszámolási eljárás kezdő időpontjáról nem 2003. május 7-én, hanem 2003. május 15. és 25. között szerzett tudomást. Vitatta, hogy a perbeli bérleti jog, illetve annak ellenértéke a felperes vagyonát képezte, figyelemmel arra, hogy az nem szerepelt a mérlegében. Kifejtette, a keresetben megjelölt pénzösszeg nem illette meg a felperest. A bérleti jogot ugyanis mellékszolgáltatásként átruházta a M Kft.-re. E vagyoni jog emiatt a kft. könyveiben szerepelt. A társasági szerződés mellékszolgáltatásra vonatkozó rendelkezései a felperesre nézve kötelezettséget keletkeztettek. E rendelkezéseket az érintettek közül senki nem támadta meg. A másodfokú bíróság tehát az 1997. évi Gt. 9. §-ába, 131. §-ába, valamint a Ptk. 198. § /1/ bekezdésébe ütköző módon állapította meg, hogy a felperest nem kötötte a M Kft. társasági szerződésének rendelkezése, az alapján nem keletkezett kötelezettsége a mellékszolgáltatás teljesítésére, és teljesítés hiányában nem illette meg a kft.-t a bérleti jog ellenértéke.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy az ítélet tábla nem vizsgálta a kár bekövetkezését és mértékét. Nem terjedt ki a vizsgálata arra, hogy a felszámolási eljárás során a M Kft.-t a perbeli pénzösszeg, illetve abból milyen mértékű részösszeg illette volna meg akkor, ha a letétből felszabadított pénzt nem kapta volna meg. Az alperes álláspontja szerint, magatartása folytán a felperesi vagyon nem csökkent. A kifizetés ugyanis egy felperesi kötelezettséget szüntetett meg. Előadta azt is, hogy a felperes nem tett eleget a Ptk. 340. § /1/ bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségének,

mivel nem követelte vissza a perbeli pénzösszeget a M Kft.-től. A jelen per előkérdésének tartotta volna annak eldöntését, hogy az a felperest vagy a M Kft. illeti-e meg. Véleménye szerint, ha az alperes nem lett volna jogosult rendelkezni a letétbe helyezett pénzösszeggel, akkor azt, a fokozott gondosságot tanúsítani köteles ügyvéd sem adhatta volna ki részére. Ennek a jogi álláspontnak az elfogadása esetén a kár bekövetkezése nem az alperes, hanem a letétet kezelő ügyvéd magatartásával áll közvetlen okozati összefüggésben.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § /2/ bekezdése szerint - a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alperes által hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

Úgy ítélte, az alperes alaptalanul állította, hogy a megelőző eljárás során a Pp. 206. § /1/ bekezdésében előírtak nem teljesültek. A Kúria álláspontja szerint a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást az eljárás bíróságok feltárták. Iratellenességet, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelését nem észlelte, ilyenre az alperes maga is csak általánosságban hivatkozott, érvelését egyértelmű tényre vagy adatra utalással nem támasztotta alá. Az alperes állításával ellentétben, az eljárás bíróságok a kár mértékét vizsgálták, és meg is indokolták, hogy azt milyen számítással határozták meg. A később kifejtendő okból nem volt szükséges a perbeli letétet kezelő ügyvéd eljárásának vizsgálata sem.

Helyesen, a Pp. 3. § /2/ bekezdésének megsértése nélkül járt el a másodfokú bíróság akkor is, amikor a feltárt tényállás alapján, a felperes keresetének keretei között, jogilag minősítette az alperes eljárását, és az általa felsorolt bizonyítékok alapján megállapította, hogy a Ptk. 221.§ /2/ bekezdése szerinti rosszhiszemű álképviselő volt.

A Kúria egyetértett abban is az eljárás bíróságokkal, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, a felperes érdekében járt el, a vele szembeni jogos követelést elégítette ki a keresetben megjelölt pénzösszeg kifizetésével. A másodfokú bíróság által beszerzett, a M Kft. társasági szerződésének 6.1. pontjából kitűnik, a felperes a bérbeadó hozzájárulásától függően vállalta a bérlemény bérleti jogának átruházását mellékszolgáltatásként. Az alperes által sem vitatottan, a bérbeadó e hozzájárulást megtagadta. Ebből következően, az érintettek között az átruházásra nem került sor. A társasági szerződésnek az erre az esetre irányadó kikötése hiányában, a felperest nem terhelte másfajta - akár pénzbeni egyenérték megfizetésére vonatkozó - mellékszolgáltatási kötelezettség. A jogerős ítélet tehát sem az 1997. évi Gt. 9.§ /1/

bekezdését, sem a 131.§ /1/ bekezdését, illetve a Ptk. 198.§-át nem sérti.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban is: az alperes a letéti összeg kifizetésekor már tudott arról, hogy nem minősül a felperes törvényes képviselőjének. Maga kezdeményezte a felszámolási eljárást a felperes ellen, a fellebbezési jogáról lemondott az elrendelő végzéssel szemben, a bíróság által kirendelt felszámoló biztos tájékoztatását a felszámolási eljárás megindulásáról pedig a kifizetés előtt két nappal átvette. Ilyen tények mellett tehát nem annak volt jelentősége, hogy a bíróságtól mikor kapta meg a jogerős végzést, hanem annak, hogy mind a felszámolási eljárás kezdeményezéséről, mind annak elrendeléséről tudomása volt a kifizetés előtt. E körülményekre tekintettel nem hivatkozhat arra, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt. A jogellenes magatartásával okozott kárt ezért meg kell térítenie.

Az eljáró bíróságok a Ptk. 339.§ /1/ és /2/ bekezdésének, illetve 355. § /4/ bekezdésének megsértése nélkül kötelezték őt a keresetben megjelölt pénzösszeg megfizetésére. Függetlenül attól, hogy a perbeli bérleti jog, illetve annak átruházását követően a felperest megillető vételár a felperes könyveiben ténylegesen és a számviteli szabályokkal, ellentétesen nem szerepelt, a felperes és a M Kft. közötti bérleti jog átruházás hiányában, a Cstv. 4. § /1/ bekezdése értelmében - figyelemmel a 3. § /1/ bekezdés e) pontjában foglaltakra is - azt a felperes vagyonába tartozónak kellett tekinteni. A letétbe helyezett vételár M Kft. részére jogalap nélkül, képviselői jogosultság hiányában - azaz, jogellenesen - történt kifizetésével, a felperesi vagyon csökkent. E vagyoncsökkenés a felperes kára, annak megfizetése alól az alperes nem mentesülhet. Az említett kár bekövetkezése az alperes magatartásával közvetlen okozati összefüggésben áll, ezért a letétet kezelő ügyvéd magatartásának vizsgálata a jogvita eldöntése során szükségtelen volt.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott először arra, hogy a felperesnek a Ptk. 340. §-a szerinti kárenyhítési kötelezettsége miatt, a perbeli követelést először a M Kft.-vel szemben kellett volna érvényesítenie. A Kúria ezzel az érveléssel nem foglalkozhatott, mivel a Pp. 275. § /1/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során új tényállításra, bizonyítás felvételére nincs mód, a felülvizsgálati kérelemről a megelőző eljárások során keletkezett iratok alapján kell döntenie.

Mindezekre figyelemmel a Kúria az eljárási szabályok megsértése nélkül hozott, a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint irányadó 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2013. május 28.

Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk.a tanács elnöke, Dr.Osztovits András
sk.előadó-bíró, Dr.Csóke Andrea sk.bíró

A kiadmány hiteléül:

/Seres Józsefné/
bírószági tisztviselő